

Vastaus Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunnan päätöksestä § 2, 17.1.2024 tehtyyn oikaisuvaatimukseen

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunta 28.02.2024 § 8
1602/10.03.02.00/2020

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunnan 17.1.2024 § 2 tekemästä päätöksestä koskien Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaamista on tehty oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimus on tehty määräaikaan mennessä.

Kuntalain 134 §:n 2 momentin mukaan ”Oikaisuvaatimus kunnallisen liikelaitoksen johtokunnan 67 §:n 3 momentissa ja liikelaitoskuntayhtymän johtokunnan 67 §:n 5 momentissa tarkoitettua päätöksestä tehdään päätöksen tehneelle johtokunnalle. Jos hallintosäännössä on 92 §:n nojalla määrätty, että päätös voidaan ottaa liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi, oikaisuvaatimus johtokunnan ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään johtokunnalle.” Nurmijärven kunnan hallintosäännön 38 §:ssä liikelaitoksen johtokunnalle on annettu otto-oikeus, joten oikaisuvaatimus käsitellään johtokunnassa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunnan 17.1.2024 § 2 mukaisen päätöksen kumoamista, koska päätös on tehty vastoin kunnanvaltuuston aiempaa 27.1.2021 § 4 päätöstä ja on siten syntynyt väärässä järjestyksessä. Oikaisuvaatimuksessa on vaadittu asian uudelleen valmistelua kunnanvaltuuston 27.1.2021 § 4 päätösehtoja noudattaen tai vaihtoehtoisesti asian viemistä kunnanvaltuuston päätettäväksi.

Oikaisuvaatimuksessa on perusteluina esitetty seuraavaa:

”Nurmijärven kunnanvaltuusto on 27.1.2021 § 4 päättänyt, että Kirkonkylän jätevedenpuhdistamo korvataan vaihtoehdolla ”VE2 Jätevesien siirtäminen Klaukkalan puhdistamolle ja Klaukkalan puhdistamon laajennus”.

Kunnanvaltuuston päätös on ollut ehdollinen seuraavasti: ”Vaihtoehdon VE2 toteuttaminen edellyttää Klaukkalan puhdistamon ympäristöluvan muutoksen. Jos Klaukkalan jätevedenpuhdistamon ympäristölupaa ei saada muutettua, tai ympäristöluvan kiristyvät puhdistusvaatimukset nostavat vaihtoehdon investointikustannuksia merkittävästi, Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunta tekee päätöksen VE2:n korvaavasta vaihtoehdosta.”

Kunnanvaltuuston päätös sisältää kaksi vaihtoehtoista ehtoa, joiden jommankumman toteuduttua, annetaan Nurmijärven Vesi -liikelaitokselle valtuus tehdä asiassa päätöksen VE2:n korvaavasta päätöksestä:

1. Klaukkalan jätevedenpuhdistamon ympäristölupaa ei saada muutettua.
2. Ympäristöluvan kiristyvät puhdistusvaatimukset nostavat vaihtoehdon investointikustannuksia merkittävästi

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös, eikä sen päätösesitys sisällä kummankaan ehdon käsittelyä. Eikä päätöksen perusteista selviä millään tavoin, että kumpikaan yllä olevista ehdoista olisi toteutunut.

Klaukkalan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvasta tai sen muutoksesta ei ole tiedossa olevaa viranomaisen päätöstä, vaan asiaa on esitystekstin mukaan lähinnä arvailtu toisen, erityyppisen hankkeen tapahtumien perusteella. Kunnanvaltuuston päätösehto koskee Klaukkalan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan muutosta, joka tulisi olla todennettavissa asianomaisten

viranomaisten ilmoituksesta tai päätöksestä, pelkkä kunnan edustajan arvaus tai arvio ei ole tässä pätevä peruste.

Esitysaineistossa ei ole käsitelty kunnanvaltuuston päätöksen toista ehtoa, kiristyvien ympäristövaatimusten vaikutusta investointikustannuksiin millään tavoin. Päätöksenteon liiteaineistona on edellisen päätöksentekovaiheen 27.11.2020 päivätty ”Esisuunnitelma kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaamiseksi”, sekä kunnanhallituksen 18.1.2021 esitysaineisto. Esitystekstin investointi- ja käyttökustannustaulukosta ei ilmene mihin ko. laskelmat perustuvat, eli esim. kunnanvaltuuston päätöksen ehtoon liittyen Klaukkalan puhdistamon puhdistusvaatimusten investointikustannuksia nostavaan vaikutukseen. Näyttämättä jää siis se, että juuri ympäristöluvan kiristävät vaatimukset olisivat nostaneet VE2:n investointikustannuksia merkittävästi.

Edellä mainitun perusteella Nurmijärven vesi -liikelaitoksen johtokunnalla ei ole ollut valtuutta päättää asiasta ja asia olisi tullut palauttaa Nurmijärven kunnanvaltuuston uudelleen päätettäväksi.

Kunnanvaltuusto on kunnan ylin päätöksentekuelin, jos tämän elimen päätöksestä halutaan poiketa, tulee kunnanvaltuuston tehdä asiassa uusi päätös. Esitystekstissä kerrottu kyselytunnilla asian esiintuonti ei ole riittävä toimi. Päätösesityksessä mainitaan myös, että joku taho olisi todennut, että kyseessä olisi merkittävä muutos. Kuka on todennut ja miten se vaikuttaa kunnanvaltuuston päätökseen? Se miten muutosta on viety läpi, antaa valitettavasti vaikutelman siitä, että asian esittelijä ja muut asiassa vastuussa olevat viranhaltijat ovat pyrkineet viemään oman näkemyksen mukaisen ratkaisun läpi ilman asiaan kuuluvaa päätöksentekoprosessia.”

Vastaus oikaisuvaatimukseen

Kunnanvaltuusto päätti 27.1.2021 § 4 Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon korvaamisesta vaihtoehdolla VE 2. Samassa yhteydessä valtuusto päätti, että ”Vaihtoehdon VE2 toteuttaminen edellyttää Klaukkalan puhdistamon ympäristöluvan muutoksen. Jos Klaukkalan jätevedenpuhdistamon ympäristölupaa ei saada muutettua, tai ympäristöluvan kiristävät puhdistusvaatimukset nostavat vaihtoehdon investointikustannuksia merkittävästi, Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunta tekee päätöksen VE2:n korvaavasta vaihtoehdosta.”

Ympäristölupakäsittelyn yhteydessä on arvioitu ns. Weser-tuomion vaikutuksia vesienhoidon ympäristötavoitteisiin. Weser-tuomiossa EU-tuomioistuin on linjannut, että vesienhoidon ympäristötavoitteet ovat oikeudellisesti sitovia, mikä johtaa siihen, että vesienhoidon ympäristötavoitteiden sitovuus saattaa johtaa lupaehtojen kiristymiseen. Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunnan päätöksessä 17.1.2024 § 2 on todettu, että Klaukkalan jätevedenpuhdistamon ympäristölupaprosessin aikana on ilmennyt, että mahdollisen Klaukkalan jätevedenpuhdistamon laajennuksen osalta tulkittaisiin ns. Weser-päätöstä. Weser-päätöksen mukaan vesien tilaa heikentävälle tai hyvän tilan tavoitteen vaarantavalle hankkeelle ei saa myöntää ympäristölupaa.

Kirkonkylän jätevedenpuhdistamon esisuunnitelman ja ympäristölupahakemuksien laatija, Ramboll Finland Oy, on laatinut 21.02.2024 päivätyn lisäselvityksen. Kyseisessä lisäselvityksessä todetaan, että Luhtajoki on luokiteltu ekologiselta tilaltaan tyydyttäväksi ja fysikaalis-kemiallinen luokitus välttäväksi. Vesimuodostuman fysikaalis-kemiallinen tekijä on tyydyttävän ja välttävän rajalla, joten erittäin vähäinen fosforin pitoisuuden nousu aiheuttaa tilaluokan heikentymisen. Kirkonkylän jätevesien johtaminen Klaukkalan puhdistamolle lisää Luhtaanmäenjoen vesistökuormitusta ja siten vaikeuttaa vesistön hyvän tilan saavuttamista.

Weser-tuomion soveltaminen Klaukkalan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan käsittelyssä johtaisi näin ollen todennäköisesti siihen, että Klaukkalan jätevedenpuhdistamon ympäristölupaa ei saataisi muutettua tai mikäli ympäristölupa myönnettäisiin, niin lupaehdot kiristyisivät merkittävästi, mikä aiheuttaisi merkittäviä lisäkustannuksia.

Jätevedenpuhdistamon korvaamista koskeva päätöksenteko on kunnanvaltuuston päätöksen jälkeen edennyt siten, että aluehallintovirasto on elokuussa 2023 toimittanut Klaukkalan ympäristölupahakemukseen liittyvän täydennyspyynnön, jossa aluehallintovirasto totesi, että ”lähtökohtaisesti ympäristölupaa ei voida myöntää kuin yhdelle vaihtoehdolle ja lupanhakijan tulee hakemuksessaan osoittaa, mikä vaihtoehdoista otetaan lupaharkinnan pohjaksi”. Ympäristölupaa ei ole siis voitu hakea molemmille vaihtoehdoille ja ympäristöluvan hakemisen yhteydessä on arvioitu, että Weser-päätöksen soveltaminen Klaukkalan jätevedenpuhdistamon ympäristölupakäsittelyssä johtaa todennäköisesti joko lupaehtojen tiukentumiseen tai siihen, että ympäristölupaa ei myönnetä.

Ympäristölupahakemuksen täydennyspyyntöä on käsitelty Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunnan kokouksessa 29.8.2023 kuukausikatsauksen yhteydessä ja vesilaitoksen johtaja on vastannut täydennyspyyntöön, ”että haetaan lupaa vaihtoehdolle, jossa otetaan huomioon vain Klaukkalan viemärintialueen orgaanisen kasvun tuoma tulokuormituksen kasvu, jolloin kirkonkylän viemärintialueen jätevedet eivät sisälly tähän ensisijaisesti haettavaan vaihtoehtoon.”

Aluehallintovirasto on myöntänyt 30.11.2023 ympäristöluvan Dnro ESAVI/22688/2021 Kirkonkylän jätevedenpuhdistamolle ja ympäristölupa on saanut lainvoiman 08.01.2024, mikä tarkoittaa, että Klaukkalan jätevedenpuhdistamon ympäristölupaa ei saada muutettua.

Kyseisen johtokunnan päätöksen (17.01.2014 § 2) jälkeen aloitetaan yleis- ja toteutussuunnitteluvaiheet. Yleissuunnittelussa valitaan toteutustavaksi aktiiviliete, kalvo- tai kantoaineprosessi sekä laaditaan puhdistamon alustava layout eli prosessirakennusten ja -laitteistojen fyysiset sijoituspaikat kiinteistöllä. Toteutussuunnitteluvaiheessa laaditaan yksityiskohtaiset suunnitelmat uuden jätevedenpuhdistamon rakentamiseen. Suunnitteluvaiheiden ja urakkakilpailutusten jälkeen alkaa varsinainen rakennusvaihe, mikäli valtuuston hyväksymään investointiohjelmaan on varattu määrärahat hankkeen toteuttamiseen.

Oikaisuvaatimuksessa on todettu, että Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen päätöksessä tai sen perusteluissa ei ole otettu kantaa päätöksentekoa koskevaan toimivaltaan tai kunnanvaltuuston 27.1.2021 § 4 ehdolliseen valtuutukseen. Päätöksentekoa koskevan toimivallan osalta johtokunnan päätöksen esittelytekstissä olisi voitu selkeämmin todeta johtokunnan päätösvallan perustelut suhteessa kunnanvaltuuston päätökseen 27.1.2021.

Edellä selostusosassa todetuilla perusteilla voidaan yhteenvetona todeta, että Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunnalla on ollut toimivalta päättää VE2:n korvaavasta vaihtoehdosta kunnanvaltuuston päätöksessään 27.1.2021 § 4 antaman ehdollisen valtuutuksen mukaisesti. Näin ollen oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden vuoksi päätös tulisi oikaisuvaatimuksessa esitetyn mukaisesti kumota.

Esittelijä

Vesilaitoksen johtaja

Esitys

Nurmijärven Veden johtokunta päättää hylätä johtokunnan päätöksestä 17.1.2024 § 2 tehdyn oikaisuvaatimuksen edellä selostusosassa todetuin perustein.

Valmistelija

vesilaitoksen johtaja Kimmo Rintamäki, kimmo.rintamaki(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Jakelu

Oikaisuvaatimuksen tekijä